

A.S. Neill levele G. Dennisonhoz

március 2, 2013

1969. December 9.

Átkozott George!

Te felidézted a rossz lelkiismeretemet, hogy csak középosztálybeli gyerekeket veszek fel. Nincs más út, mert iskolapénzt kell szedni, mert nincs támogatás. Különben csődbe mész.

A te könyvednek klasszikussá kellene válnia. A tanárok között nem lesz azzá, és hozzáteszem, hogy túlzottan elnéző vagy velük szemben. Sok levél, amit az USA-beli gyerekektől kapok, mutatja az iskolákat a másik oldalról, az életellenséget. Itt is van belőlük. Van egy csapat USA-beli gyerek, akik tönkreteszik az iskola bútorait, és ablakait, mind középosztálybeli, mind problémás gyerek, ahol a szülők ezt elhallgatták előlem. Mindannyian szétesett családokból vagy szülőktől, akik nem szeretik egymást. A világ minden terápiája nem képes gyökerestül kiirtani a neurózist, amit a kaliforniai otthonok teremtenek.

A te sikered a ti gyerekeitekkel meglep engem, hogy ilyen sokra jutottatok. Megmutattad az utat, ahogyan Homer Lane tette, de ne kutass közvetlen hatások után a tanárok között. A legtöbbjük inkább

követi Skinner[1] patkánytanítási módszerét, mert az sokkal könnyebb.

Szimpatizálok veled, amikor elnadrágoltad a gyerekeket. Gyakran én is így éreztem, de visszatartott az, amit te is mint okot mondasz, hogy ez nem töri meg a jeget, azaz még csak hozzátesz a gyűlölethez, ami a gyerekekben felhalmozódott a tekintéllyel szemben.

Színesek. Volt két néger kislány nálam az USA-ból. A mi gyerekeink soha nem vettek tudomást a bőrszínükről. Igazad lehet, hogy a gyerekek nem rasszisták.

Írjál tovább. Sok könyvet kapok az USA-ból, de azokat nem tudom elolvasni, mert nagyon nehezek, és telítve vagyok azzal, hogy a tiedet elolvastam. Gondom van a Summerhill Társaság iskoláival. Mindenféle pletykákat hallok olyan iskolákról, mint George von Hilsheimer iskolája. Múlt év decemberében Orson Bean iskolájában voltam, ami jónak tűnt, de el van temetve azzal, hogy a városban van. Itt nálam, ha egy gyerek nem akar órára menni, akkor van 11 hold [2] terület, ahol játszhat, fára mászhat, barlangot vájhat stb. stb. Meg a műhely, ami mindig nyitva van.

Szomorú, hogy egy ilyen ember, mint te, ilyen messze van. Túl öreg vagyok, hogy az USA-ba menjek... A decemberi tv-utazás majdnem kiütött engem. De ha te bármikor átjössz, mindenképpen gyere el hozzánk. Te egy született... nem tanár, hanem a gyerekek természetének megértője vagy, akiből olyan kevés van körülöttünk...

Neill

---

[1] Burrhus Frederic „B. F.” Skinner (1904 –1990) amerikai pszichológus és író. Kísérleti pszichológus volt, a behaviorizmus irányzatának képviselője.

[2] 11 acre = 4,4 hektár (1 hektár = 100 m × 100 m)

(fordította: Fóti Péter)